Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

29. srpnja 2024.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Trgovačka društva – Podjele dioničkih društava – Šesta direktiva 82/891/EEZ – Članak 3. stavak 3. točka (b) – Podjela osnivanjem novih trgovačkih društava – Pojam ‚prijedlog uvjeta podjele koji ne dodjeljuje pasivu' – Solidarna odgovornost tih novih trgovačkih društava za obveze koje proizlaze iz činidbi trgovačkog društva koje se dijeli izvršenih prije te podjele"

U predmetu C-713/22,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Corte suprema di cassazione (Vrhovni kasacijski sud, Italija), odlukom od 3. studenoga 2022., koju je Sud zaprimio 21. studenoga 2022., u postupku

LivaNova plc

protiv

Ministero dell'Economia e delle Finanze,

Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare,

Presidenza del Consiglio dei ministri,

uz sudjelovanje:

SNIA SpA, pod posebnom upravom,

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: K. Lenaerts, predsjednik, L. Bay Larsen, potpredsjednik, A. Arabadjiev, A. Prechal, E. Regan, T. von Danwitz, Z. Csehi i O. Spineanu-Matei, predsjednici vijeća, M. Ilešič, J.-C. Bonichot, P. G. Xuereb (izvjestitelj), I. Jarukaitis, A. Kumin, M. L. Arastey Sahún i M. Gavalec, suci,

nezavisni odvjetnik: P. Pikamäe,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani dio postupka,

* Jezik postupka: talijanski

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za LivaNova plc, A. Auricchio, B. Nascimbene, G. C. Rizza, R. Sacchi, C. Santoro, M. Siragusa, D. Vecchi i R. Zaccà, *avvocati*,

– za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju G. Di Lea, P. Gentilija i F. Vignolija, *avvocati dello Stato*,

– za vladu Helenske Republike, V. Baroutas i K. Boskovits, u svojstvu agenata,

– za austrijsku vladu, A. Posch, J. Schmoll i E. Samoilova, u svojstvu agenata,

– za Europsku komisiju, G. Braun, L. Malferrari i P. A. Messina, u svojstvu agenata,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 3. stavka 3. točke (b) Šeste direktive Vijeća 82/891/EEZ od 17. prosinca 1982. na temelju članka 54. stavka 3. točke (g) Ugovora [o EEZ-u], koja se odnosi na podjelu dioničkih društava (SL 1982., L 378, str. 47.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 1., str. 37.).

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između, s jedne strane, društva LivaNova plc i, s druge strane, Ministera dell'Economia e delle Finanze (Ministarstvo gospodarstva i financija, Italija), Ministera dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare (Ministarstvo okoliša i zaštite kopna i mora, Italija; u daljnjem tekstu: Ministarstvo okoliša) i Presidenze del Consiglio dei ministri (Predsjedništvo Vijeća ministara, Italija) u vezi s utvrđenjem solidarne odgovornosti LivaNove za dugove koji proizlaze iz troškova sanacije i štete u okolišu koje je prouzročilo društvo SNIA SpA, postupcima prije i nakon svoje podjele, iz koje je nastalo društvo Sorin SpA, koje je postalo LivaNova.

Pravni okvir

Pravo Unije

Treća direktiva 78/855/EEZ

3 Treća direktiva Vijeća 78/855/EEZ od 9. listopada 1978. na temelju članka 54. stavka 3. točke (g) Ugovora [o EEZ-u], koja se odnosi na spajanja dioničkih društava (SL 1978., L 295., str. 36.), stavljena je izvan snage Direktivom 2011/35/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. o spajanjima dioničkih društava (SL 2011., L 110, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 1., str. 292.), i to od 1. srpnja 2011.

4 U stavku 1. članka 1. Treće direktive 78/855, naslovljenog „Područje primjene”, propisivalo se:

„Mjere za usklađivanje utvrđene u ovoj Direktivi primjenjuju se na zakone i druge propise država članica za sljedeće vrste društava:

[…]

– za Italiju:

società per azioni,

[…]” [neslužbeni prijevod]

Šesta direktiva 82/891/EEZ

5 Šesta direktiva 82/891 stavljena je izvan snage Direktivom (EU) 2017/1132 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o određenim aspektima prava društava (SL 2017., L 169, str. 46.), i to od 20. srpnja 2017. Činjenice iz glavnog postupka nastale su prije tog datuma.

6 U petoj uvodnoj izjavi Šeste direktive 82/891 propisivalo se:

„[…] zaštita interesa članova i trećih [osoba] zahtijeva koordinaciju prava država članica u dijelu koji se odnosi na podjele dioničkih društava, kada države članice dopuštaju takve.”

7 Osma, deveta, deseta i jedanaesta uvodna izjava te šeste direktive glasile su kako slijedi:

„[…] vjerovnici, uključujući i držatelje zadužnice te osobe koje imaju [druga prava] u vezi društava koja su uključena u podjelu, moraju biti zaštićeni kako podjela ne bi negativno utjecala na njihove interese;

[…] zahtjevi za otkrivanje podataka iz [Prve direktive Vijeća 68/151/EEZ od 9. ožujka 1968. o koordiniranju zaštitnih mehanizama koje, radi zaštite interesa članova i trećih osoba, države članice zahtijevaju od trgovačkih društava u smislu članka 58. drugog stavka Ugovora [neslužbeni prijevod] (SL 1968., L 65, str. 8.)] moraju biti prošireni tako da obuhvaćaju i podjele kako bi treće [osobe] bile na odgovarajući način informirane;

[…] zaštitni mehanizmi koji se pružaju članovima i trećim [osobama] u vezi podjela moraju [se] proširiti, kako bi obuhvatili neke zakonske prakse koje su u značajnim aspektima slične podjeli, pa se obveza da se osigura takva zaštita ne može izbjeći;

[…] kako bi se osigurala pravna sigurnost u pogledu odnosa između trgovačkih društava koja su uključena u podjelu, između njih i trećih [osoba] i između [dioničara], slučajevi u kojima se može pojaviti zahtjev za poništenje moraju [se] ograničiti tako da se propiše da se greške moraju ispraviti kad god je to moguće, te da se mora ograničiti razdoblje u kojem treba pokrenuti postupak poništenja.”

8 U članku 1. Šeste direktive 82/891 određivalo se:

„1. Ako države članice dozvoljavaju trgovačkim društvima iz članka 1. stavka 1. [Treće direktive 78/855], koja potpadaju pod njihovo pravo, da provedu postupke podjele preuzimanjem, kako je definirano člankom 2. [ove] Direktive, ti postupci podliježu odredbama iz [poglavlja I. potonje].

2. Ako države članice dozvoljavaju trgovačkim društvima iz stavka 1. da provedu postupke podjele […] osnivanjem novih trgovačkih društava, kao što je definirano u članku 21., ti postupci podliježu odredbama iz poglavlja II.

[…]"

9 Članci 2. do 20. Šeste direktive 82/891 nalazili su se u njezinu poglavlju I., naslovljenom „Podjela preuzimanjem".

10 U članku 2. stavku 1. te šeste direktive propisivalo se:

„Za potrebe ove Direktive, ‚podjela preuzimanjem' znači postupak kojim trgovačko društvo prestaje bez likvidacije i prenosi na […] više trgovačk[ih] društ[a]va svu svoju aktivu i pasivu, u zamjenu za dodjelu dionica u trgovačkim društvima koja primaju doprinose koji su posljedica podjele (dalje u tekstu ‚prijamna trgovačka društva') dioničarima trgovačkog društva koje se dijeli, te eventualno isplatu u gotovini koja ne prelazi 10 % nominalne vrijednosti dodijeljenih dionica, ili ako nemaju nominalnu vrijednost, knjigovodstvene vrijednosti."

11 Članak 3. navedene šeste direktive glasio je:

„1. Upravna ili upravljačka tijela trgovačkih društava koja su uključena u podjelu sastavljaju prijedlog uvjeta podjele u pisanom obliku.

2. U prijedlogu uvjeta podjele navode se najmanje:

[…]

(h) točan opis i [dodjela] aktive i pasive koji se prenose na svako od prijamnih trgovačkih društava;

(i) dodjela dionica u prijamnim trgovačkim društvima dioničarima trgovačkog društva koje se dijeli i kriteriji na kojima se temelji ta dodjela.

3. (a) Ako se aktiva ne dodjeljuje prijedlogom uvjeta podjele i ako tumačenje tih uvjeta ne omogućava donošenje odluke o dodjeli, svim prijamnim trgovačkim društvima dodjeljuje se aktiva ili njena protuvrijednost razmjerno udjelu u […] aktivi dodijeljenoj svakom od tih trgovačkih društava u skladu s prijedlogom uvjeta podjele.

(b) Ako prijedlog uvjeta podjele ne dodjeljuje pasivu, i ako tumačenje tih uvjeta ne omogućava donošenje odluke o dodjeli pasive, svako od prijamnih trgovačkih društava je solidarno odgovorno. Države članice mogu predvidjeti da takva solidarna odgovornost bude ograničena na neto aktivu dodijeljenu svakom [prijamnom] trgovačkom društvu."

12 Članak 12. te šeste direktive glasio je kako slijedi:

„1. Zakoni država članica moraju osigurati odgovarajući sustav zaštite interesa vjerovnika trgovačkih društava koja su uključena u podjelu, čije tražbine prethode datumu objavljivanja prijedloga uvjeta podjele, te još nisu bile dospjele u vrijeme tog objavljivanja.

2. U tu svrhu, zakoni država članica moraju najmanje osigurati da ti vjerovnici imaju pravo dobiti odgovarajuću zaštitu kada financijska situacija u trgovačkom društvu koje se dijeli te u trgovačkom društvu na koje se obveza prenosi u skladu s prijedlogom uvjeta podjele, čini takvu zaštitu neophodnom ako ti vjerovnici još nemaju takvu zaštitu.

3. Ako obveza prema vjerovniku društva na koje se obveza prenosi u skladu s prijedlogom uvjeta podjele nije namirena, prijamna su trgovačka društva solidarno odgovorna za tu obvezu. Države članice mogu ograničiti tu odgovornost na neto aktivu koja je dodijeljena svakom od tih trgovačkih društava, osim za trgovačko društvo na koje se obveza prenosi. Međutim, one ne moraju primijeniti ovaj stavak kada postupak podjele podliježe nadzoru pravosudnih tijela u skladu s člankom 23., i ako se većina u broju koji predstavlja tri četvrtine vrijednosti obveza ili bilo koja klasa vjerovnika društva koje se dijeli, dogovorila da se odriče solidarne odgovornosti na sastanku koji je održan u skladu s člankom 23. stavkom 1. točkom (c).

[…]”

13 U skladu s člankom 13. Šeste direktive 82/891:

„Držateljima vrijednosnica, osim dionica, kojima su pridodana posebna prava, moraju pripasti prava u prijamnom trgovačkom društvu prema kojima se na te vrijednosnice mogu pozivati u skladu s prijedlogom uvjeta podjele, koja su u najmanju ruku ista kao i prava koja su posjedovali u trgovačkom društvu koje se dijeli, osim ako su ta prava promijenjena ili na sastanku držatelja tih vrijednosnica ako je takav sastanak predviđen nacionalnim pravom, ili od strane držatelja tih vrijednosnica pojedinačno, ili ako držatelji imaju pravo da njihove vrijednosnice budu ponovno kupljene.”

14 U članku 17. stavku 1. te šeste direktive propisivalo se:

„Podjela proizvodi sljedeće *ipso jure* i istovremene učinke:

(a) prijenos, kako između trgovačkog društva koje se dijeli i prijamnih trgovačkih društava, tako i prema trećima, na svako od prijamnih trgovačkih društava sve aktive i pasive trgovačkog društva koje se dijeli; taj prijenos stupa na snagu za svu aktivu i pasivu koja se dijeli u skladu s dodjelom navedenom u prijedlogu uvjeta podjele ili članku 3. stavku 3.;

(b) dioničari trgovačkog društva koje se dijeli postaju dioničari jednog ili više prijamnih trgovačkih društava, u skladu s dodjelom navedenom u prijedlogu uvjeta podjele;

(c) trgovačko društvo koje se dijeli prestaje postojati.”

15 U stavku 1. članka 21., koji se nalazio u poglavlju II. navedene šeste direktive, naslovljenom „Podjela osnivanjem novih trgovačkih društava”, propisivalo se:

„Za potrebe ove Direktive, ‚podjela […] osnivanjem novih trgovačkih društava’ znači postupak kojim trgovačko društvo prestaje bez likvidacije i prenosi na […] više novoosnovan[ih] trgovačk[ih] društ[a]va svu svoju aktivu i pasivu u zamjenu za dodjelu dionica u prijamnim trgovačkim društvima

dioničarima trgovačkog društva koje se dijeli, te eventualno isplatu u gotovini koja ne prelazi 10 % od nominalne vrijednosti dodijeljenih dionica ili, ako nemaju nominalnu vrijednost, knjigovodstvene vrijednosti."

16 U skladu sa stavkom 1. članka 22. te šeste direktive, koji se također nalazio u njezinu poglavlju II.:

„Članci 3., 4., 5., i 7., članak 8. stavci 1. i 2., te članci od 9. do 19. ove Direktive se primjenjuju, bez obzira na članke 11. i 12. Direktive 68/151/EEZ, na podjelu […] osnivanjem novih trgovačkih društava. U tu svrhu, izraz ‚trgovačka društva koja su uključena u podjelu' se odnosi na trgovačko društvo koje se dijeli, a izraz ‚prijamno trgovačko društvo' odnosi se na svako novo trgovačko društvo."

17 U članku 25. Šeste direktive 82/891, koji se nalazio u njezinu poglavlju IV., naslovljenom „Ostali postupci s kojima se postupa kao s podjelama", određivalo se:

„Kada zakoni države članice dopuštaju jedan od postupaka navedenih u članku 1., bez da trgovačko društvo koje se dijeli prestane postojati, primjenjuju se poglavlja I., II. i III., osim članka 17. stavka 1. točke (c)."

Talijansko pravo

18 U članku 2506. Codicea civile (Građanski zakonik), naslovljenom „Oblici podjele", određuje se:

„U okviru podjele društvo prenosi svoju cjelokupnu imovinu na nekoliko društava, postojećih ili novoosnovanih, ili dio svoje imovine, u tom slučaju eventualno na samo jedno trgovačko društvo, i dionice ili odgovarajuće udjele na njegove dioničare ili članove.

[…]

Trgovačko društvo koje se dijeli može u okviru podjele prestati bez likvidacije ili nastaviti obavljati svoju djelatnost.

[…]"

19 U članku 2506.bis tog zakonika, naslovljenom „Prijedlog uvjeta podjele", propisuje se:

„Upravni odbor trgovačkih društava koja su uključena u podjelu sastavlja prijedlog koji mora sadržavati podatke navedene u prvom stavku članka 2501.ter kao i točan opis imovine koju treba dodijeliti svakom od prijamnih trgovačkih društava i eventualne isplate u gotovini.

Ako se dodjela aktive ne može izvesti iz prijedloga, ta se aktiva, u slučaju raspodjele cjelokupne imovine trgovačkog društva koje se dijeli, dodjeljuje prijamnim trgovačkim društvima razmjerno dijelu dodijeljene im neto imovine, kako je procijenjen u svrhu utvrđivanja odnosa zamjene; ako je raspodjela imovine trgovačkog društva samo djelomična, ta aktiva ostaje u imovini društva koje se dijeli.

Za pasivu čija se dodjela ne može izvesti iz prijedloga solidarno su odgovorna, u prvom redu, prijamna trgovačka društva, a potom trgovačko društvo koje se dijeli i prijamna trgovačka društva. Solidarna odgovornost ograničena je do visine stvarne vrijednosti neto imovine dodijeljene svakom prijamnom trgovačkom društvu.

U prijedlogu uvjeta podjele valja navesti kriterije za raspodjelu dionica ili udjela prijamnih trgovačkih društava. Ako je u prijedlogu uvjeta podjele predviđena dodjela udjela članovima koja nije razmjerna

njihovu početnom udjelu, valja predvidjeti pravo članova koji nisu suglasni s podjelom da steknu udjele u određenoj protuvrijednosti, u skladu s kriterijima predviđenima za povlačenje, te naznačiti članove koji su obvezni preuzeti udjele."

20 U posljednjem stavku članka 2506.quater navedenog zakonika, naslovljenog „Učinci podjele", određuje se:

„Svako trgovačko društvo solidarno je odgovorno za dugove trgovačkog društva koje se dijeli, koje nije podmirilo trgovačko društvo na koje su preneseni, do visine neto aktive koja mu je dodijeljena ili koja mu je preostala."

Glavni postupak i prethodno pitanje

21 SNIA je 13. svibnja 2003. provela postupak podjele u skladu s talijanskim pravom, s učinkom od 2. siječnja 2004., kojim je prenijela dio svoje imovine, odnosno sve udjele koje je držala u biomedicinskom sektoru, na novoosnovano društvo Sorin.

22 Ministarstvo okoliša podnijelo je u odnosu na to društvo zahtjeve za naknadu štete u okolišu koju je ono, prema njegovu mišljenju, prouzročilo u okviru svojih djelatnosti u sektoru kemikalija, posredstvom svojih društava kćeri Caffaro i Caffaro Chimica, na trima industrijskim lokacijama smještenima u Bresci (Italija), Torviscosi (Italija) i Colleferru (Italija).

23 SNIA, koja je 2010. stavljena pod posebnu upravu, tužila je društvo Sorin kao i Ministarstvo gospodarstva i financija, Ministarstvo okoliša i Predsjedništvo Vijeća ministara pred Tribunaleom di Milano (Sud u Milanu, Italija), zahtijevajući da se to društvo proglasi solidarno odgovornim, uključujući u odnosu na ta tijela javne uprave, za sve dugove koji proizlaze iz troškova sanacije i štete u okolišu, za koje joj se može pripisati odgovornost prije podjele.

24 S druge strane, tužena tijela javne uprave zatražila su da se društvu Sorin naloži da solidarno s društvom SNIA nadoknadi štetu.

25 Sorin je 2015. postao LivaNova.

26 Tribunale di Milano (Sud u Milanu) odbio je 1. travnja 2016. sve zahtjeve koje su podnijela tužena tijela javne uprave. Ta su se tijela žalila na presudu tog suda.

27 Presudom od 5. ožujka 2019., koja nije konačna, Corte d'appello di Milano (Žalbeni sud u Milanu, Italija) prihvatio je postojanje uzročno-posljedične veze između djelatnosti društva SNIA i njegovih društava kćeri, s jedne strane, i onečišćenja predmetnih zemljišta, s druge strane. Zatim je utvrdio da je SNIA – kao vlasnik tih zemljišta i pripadajućih postrojenja odnosno izravni upravitelj i društvo majka poduzetnika koji su poslovali na navedenim zemljištima – odgovorna za intenzivnu djelatnost iskorištavanja okoliša koja je na trima industrijskim lokacijama o kojima je riječ trajala gotovo jedno stoljeće, s krajnje ozbiljnim posljedicama u pogledu onečišćenja. Kao što to proizlazi iz presude tog suda, SNIA je priznala svoju odgovornost za ta djela.

28 Djela za koja je SNIA odgovorna vremenski prethode datumu na koji je proveden postupak podjele o kojemu je riječ u glavnom postupku, a to je 13. svibnja 2003. Corte d'appello di Milano (Žalbeni sud u Milanu) prihvatio je solidarnu odgovornost LivaNove, ograničenu na prenesenu

aktivu, u skladu s člankom 2506.bis trećim stavkom Građanskog zakonika, zbog toga što su dugovi koji proizlaze iz troškova sanacije i štete u okolišu bili uključeni u pasivu društva SNIA, koja je bila poznata, ali čija se dodjela nije mogla izvesti iz predmetnog prijedloga uvjeta podjele.

29 Osim toga, Corte d'appello di Milano (Žalbeni sud u Milanu) naložio je nastavak postupka kako bi vještačenjem utvrdio točan opseg onečišćenja na trima industrijskim lokacijama o kojima je riječ, potrebne mjere sanacije okoliša i točan iznos odgovarajućih troškova sanacije i štete u okolišu.

30 Konačnom presudom od 12. studenoga 2021. Corte d'appello di Milano (Žalbeni sud u Milanu) naložio je LivaNovi, na temelju članka 2506.bis trećeg stavka Građanskog zakonika, da, u granicama prenesene aktive, nadoknadi troškove sanacije i štete u okolišu prouzročenih djelatnostima društava kćeri društva SNIA na trima industrijskim postrojenjima o kojima je riječ, pri čemu ih je procijenio na sveukupno 453 587 327,48 eura.

31 LivaNova podnijela je Corteu suprema di cassazione (Vrhovni kasacijski sud, Italija), sudu koji je uputio zahtjev, žalbu u kasacijskom postupku protiv te konačne presude.

32 U okviru drugog žalbenog razloga u kasacijskom postupku, čije je razmatranje dovelo do toga da sud koji je uputio zahtjev postavi prethodno pitanje, LivaNova prigovara Corteu d'appello di Milano (Žalbeni sud u Milanu) da nije uzeo u obzir razliku između pojma „pasiva" u smislu članka 2506.bis trećeg stavka Građanskog zakonika i pojma „dugovi" u smislu njegova članka 2506.quater, čiji je cilj bio prenošenje članka 12. stavka 3. Šeste direktive 82/891. Prema mišljenju LivaNove, razlikovanje između tih pojmova trebalo je navesti taj sud na to da u pojam „dugovi" uključi samo pasivu čija su priroda i postojanje nesporni, s određenim dospijećem i iznosom, a ne „rezerve" za rizike i „obveze", s obzirom na to da su potonji relevantni kao „pasiva" samo za potrebe primjene članka 2506.bis Građanskog zakonika. LivaNova dodaje da joj je navedeni sud pogrešno pripisao štetu prouzročenu činidbama – činjenjem ili propuštanjem – izvršenima nakon podjele o kojoj je riječ u glavnom postupku, čime je povrijedio vremensko ograničenje propisano u zakonodavstvu u pogledu „pasive" odnosno „dugova" koji već postoje u trenutku predmetne podjele.

33 Kako bi odlučio o tom žalbenom razlogu, sud koji je uputio zahtjev smatra da treba provjeriti usklađenost s pravom Unije tumačenja pojma „pasiva čija se dodjela ne može izvesti iz prijedloga uvjeta [podjele]", sadržanog u članku 2506.bis trećem stavku Građanskog zakonika, koje je dao Corte d'appello di Milano (Žalbeni sud u Milanu).

34 Sud koji je uputio zahtjev navodi da se ta odgovornost odnosi na štetne posljedice „trajne povrede" koja se može s vremenom pogoršati i koja po samoj svojoj prirodi nije obuhvaćena „strogim linijama razgraničenja koje su svojstvene ishodu transakcije u pravu trgovačkih društava". On pojašnjava da su se nakon podjele o kojoj je riječ u glavnom postupku povećale razine onečišćenja na industrijskoj lokaciji Brescia, ali ne i na industrijskim lokacijama Torviscosa i Colleferro, i da je to povećanje u uzročno-posljedičnoj vezi s činidbama društva SNIA prije te podjele.

35 Prema mišljenju spomenutog suda, s obzirom na nacionalno pravo, odlučujuće je to što je u ovom slučaju sud koji odlučuje o meritumu, Corte d'appello di Milano (Žalbeni sud u Milanu), utvrdio odgovornost društva SNIA zbog toga što su djela koja su dovela do predmetne štete u okolišu prethodila podjeli. Na temelju te činjenice moguće je utvrditi prethodno postojanje duga za potrebe utvrđivanja solidarne odgovornosti za odgovarajuću „trajnu povredu".

36 Sud koji je uputio zahtjev dodaje da, prema njegovu mišljenju, pojam „pasiva” iz članka 2506.bis trećeg stavka Građanskog zakonika ne podrazumijeva nijedno prethodno određeno kvalitativno obilježje. Ona bi se stoga mogla sastojati od dugova, pa čak i od onih neovisnih o aktivi koja se dijeli. Navedeni sud smatra da je to tumačenje potkrijepljeno ciljem Šeste direktive 82/891, a to je zaštita vjerovnika, kao što to proizlazi iz presude od 30. siječnja 2020., I. G. I. (C-394/18, EU:C:2020:56, t. 44. i 51.).

37 Međutim, sud koji je uputio zahtjev smatra nužnim uputiti prethodno pitanje Sudu jer tumačenje pojma „pasiva čija se dodjela ne može izvesti iz prijedloga uvjeta [podjele]”, sadržanog u članku 2506.bis Građanskog zakonika, mora biti usklađeno s tumačenjem odgovarajućeg pojma „prijedlog uvjeta podjele koji ne dodjeljuje pasivu” iz članka 3. stavka 3. točke (b) Šeste direktive 82/891.

38 U tim je okolnostima Corte suprema di cassazione (Vrhovni kasacijski sud) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Protivi li se članku 3. [stavku 3. točki (b) Šeste direktive 82/891], koji se, na temelju njezina članka 22., primjenjuje i na podjelu osnivanjem novih trgovačkih društava – u dijelu u kojem se propisuje da je (a) ‚[a]ko prijedlog uvjeta podjele ne dodjeljuje pasivu, i ako tumačenje tih uvjeta ne omogućava donošenje odluke o dodjeli pasive, svako od prijamnih trgovačkih društava […] solidarno odgovorno’ i da (b) ‚[d]ržave članice mogu predvidjeti da takva solidarna odgovornost bude ograničena na neto aktivu dodijeljenu svakom [prijamnom] trgovačkom društvu’ – tumačenje pravila nacionalnog prava sadržanog u članku 2506.bis trećem stavku Građanskog zakonika, prema kojem se solidarna odgovornost prijamnog trgovačkog društva, kao ‚dio pasive’ koji nije dodijeljen u prijedlogu uvjeta [podjele], odnosi ne samo na već određene obveze nego i na (i.) obveze koje su rezultat štetnih posljedica nastalih nakon podjele, a koje proizlaze iz činidbi (činjenja ili propuštanja) izvršenih prije te podjele ili (ii.) [obveze koje su rezultat štetnih posljedica] naknadnih činidbi koje proizlaze iz tih posljedica i koje predstavljaju trajnu povredu i dovode do štete u okolišu čiji se učinci još ne mogu u potpunosti utvrditi u trenutku podjele?”

Nadležnost Suda

39 Na temelju članka 21. Šeste direktive 82/891, podjela s osnivanjem novih trgovačkih društava znači postupak kojim trgovačko društvo prestaje bez likvidacije i prenosi na više novoosnovanih trgovačkih društava cjelokupnu svoju imovinu. Međutim, društvo SNIA nije prenijelo cjelokupnu svoju imovinu na više trgovačkih društava, nego samo dio te imovine na jedno novoosnovano trgovačko društvo, Sorin, koje je postalo LivaNova.

40 Slijedom navedenog, postupak podjele o kojemu je riječ u glavnom postupku nije izravno obuhvaćen područjem primjene Šeste direktive 82/891.

41 U skladu s člankom 267. UFEU-a Sud je nadležan odlučivati o prethodnim pitanjima koja se tiču tumačenja Ugovorâ i akata institucija Unije. U okviru suradnje između Suda i nacionalnih sudova, uspostavljene tim člankom, isključivo je na nacionalnom sudu da ocijeni, s obzirom na posebnosti svakog predmeta, nužnost prethodne odluke kako bi mogao donijeti svoju presudu kao i relevantnost pitanja koja upućuje Sudu. Stoga, ako se pitanja koja je postavio nacionalni sud odnose na tumačenje odredbe prava Unije, Sud je u načelu dužan donijeti odluku (presuda od 30. siječnja 2020., I. G. I., C-394/18, EU:C:2020:56, t. 44. i navedena sudska praksa).

42 U skladu s tom sudskom praksom, Sud se redovito proglašavao nadležnim za odlučivanje o zahtjevima za prethodnu odluku koji se odnose na odredbe prava Unije u situacijama u kojima se činjenice u glavnom postupku nalaze izvan područja izravne primjene prava Unije, ali u kojima su navedene odredbe postale primjenjive u skladu s nacionalnim zakonodavstvom jer je potonje upućivalo na sadržaj prava Unije. U takvim slučajevima, čak i ako su činjenice u glavnom postupku izvan izravnog područja primjene prava Unije, navedene odredbe postale su primjenjive u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, koje je radi rješavanja isključivo unutarnjih situacija usklađeno s rješenjima koja sadržava pravo Unije (presuda od 30. siječnja 2020., I. G. I., C-394/18, EU:C:2020:56, t. 45. i navedena sudska praksa).

43 Naime, kada nacionalno zakonodavstvo situacije koje su u cijelosti unutarnje uređuje na jednak način kao i pravo Unije kako bi se primjerice izbjegla diskriminacija državljanâ ili eventualno narušavanje tržišnog natjecanja, ili kako bi se osiguralo ujednačeno postupanje u usporedivim situacijama, postoji jasan interes Unije da se, radi izbjegavanja budućih različitih tumačenja, odredbe ili pojmovi koji su preuzeti iz prava Unije tumače na jednak način bez obzira na okolnosti u kojima se primjenjuju. Stoga je tumačenje odredaba prava Unije koje daje Sud u situacijama koje su isključivo unutarnje opravdano kad su te odredbe nacionalnim pravom učinjene izravno i bezuvjetno primjenjivima na takve situacije, kako bi se osiguralo istovjetno postupanje u unutarnjim situacijama i u onima koje su uređene pravom Unije (presuda od 30. siječnja 2020., I. G. I., C-394/18, EU:C:2020:56, t. 46. i navedena sudska praksa).

44 Sud, kojem se nacionalni sud obratio u kontekstu situacije koja nije izravno obuhvaćena područjem primjene prava Unije ne može, ako mu je sud koji je uputio zahtjev samo naveo činjenicu da se predmetni nacionalni propis bez razlike primjenjuje na situacije koje su uređene pravom Unije o kojem je riječ i na isključivo unutarnje situacije, smatrati da je zahtjev za prethodnu odluku koji se odnosi na tumačenje tog prava potreban za rješavanje spora koji se vodi pred tim sudom (presuda od 30. siječnja 2020., I. G. I., C-394/18, EU:C:2020:56, t. 47. i navedena sudska praksa).

45 Konkretni elementi koji omogućuju utvrđenje da su odredbe prava Unije u skladu s nacionalnim pravom postale izravno i bezuvjetno primjenjive kako bi se osiguralo istovjetno postupanje u unutarnjim situacijama i situacijama uređenima pravom Unije moraju proizlaziti iz odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku (presuda od 30. siječnja 2020., I. G. I., C-394/18, EU:C:2020:56, t. 48. i navedena sudska praksa).

46 U tu je svrhu na sudu koji je uputio zahtjev da navede, u skladu s člankom 94. Poslovnika Suda, po čemu je, unatoč potpuno unutarnjoj prirodi, spor koji se pred njim vodi povezan s odredbama prava Unije i prema tome čini zatraženo prethodno tumačenje potrebnim za rješavanje tog spora. Ti se zahtjevi također odražavaju i u Preporukama Suda Europske unije namijenjenima nacionalnim sudovima koje se odnose na pokretanje prethodnog postupka (SL 2019., C 380, str. 1.) (presuda od 30. siječnja 2020., I. G. I., C-394/18, EU:C:2020:56, t. 49. i navedena sudska praksa).

47 U ovom slučaju, sud koji je uputio zahtjev, koji je jedini nadležan tumačiti nacionalno pravo u okviru sustava pravosudne suradnje uspostavljenog člankom 267. UFEU-a, pojasnio je da se člankom 2506.bis trećim stavkom Građanskog zakonika, čija je primjena predmet glavnog postupka, u nacionalno pravo prenosi članak 3. stavak 3. točka (b) Šeste direktive 82/891.

48 U odluci kojom se upućuje prethodno pitanje sud koji je uputio zahtjev također ističe da je tekst tih dviju odredbi u biti istovjetan.

49 Prema tome, prenoseći na opisani način Šestu direktivu 82/891, talijanski zakonodavac odlučio je izravno i bezuvjetno primijeniti članak 3. stavak 3. točku (b) Šeste direktive i na postupke u kojima dioničko društvo dodjeljuje samo dio svoje imovine drugom trgovačkom društvu.

50 U tim okolnostima valja smatrati da je Sud nadležan za davanje odgovora na pitanje suda koji je uputio zahtjev.

Dopuštenost zahtjeva za prethodnu odluku

51 Austrijska vlada dvoji o dopuštenosti zahtjeva za prethodnu odluku jer činjenični i pravni elementi koji su potrebni da bi Sud dao koristan odgovor na postavljeno pitanje ne proizlaze nedvosmisleno iz odluke kojom se upućuje to pitanje. Naime, prema mišljenju te vlade, sud koji je uputio zahtjev nije jasno iznio činjenice niti izložio relevantni nacionalni pravni okvir, osobito članak 2506.bis Građanskog zakonika. Također nije pojasnio razloge zbog kojih smatra potrebnim tumačenje Šeste direktive 82/891.

52 U skladu s ustaljenom sudskom praksom, postupak predviđen člankom 267. UFEU-a sredstvo je suradnje između Suda i nacionalnih sudova na temelju kojeg Sud nacionalnim sudovima pruža elemente za tumačenje prava Unije koji su im potrebni za rješavanje sporova koji se pred njima vode (presuda od 27. travnja 2023., Castorama Polska i Knor, C-628/21, EU:C:2023:342, t. 25. i navedena sudska praksa).

53 U tom pogledu valja podsjetiti na to da je u okviru tog postupka isključivo na nacionalnom sudu pred kojim se vodi glavni postupak i koji mora preuzeti odgovornost za sudsku odluku koja će biti donesena da uvažavajući posebnosti svakog predmeta ocijeni nužnost prethodne odluke za donošenje svoje presude i relevantnost pitanja koja postavlja Sudu. Prema tome, ako se postavljena pitanja odnose na tumačenje prava Unije, Sud je načelno dužan donijeti odluku. Iz navedenog proizlazi da pitanja koja se odnose na pravo Unije uživaju presumpciju relevantnosti. Sud može odbiti odlučiti o prethodnom pitanju koje je postavio nacionalni sud samo kad je očito da traženo tumačenje prava Unije nema nikakve veze s činjeničnim stanjem ili predmetom spora iz glavnog postupka, kada je problem hipotetske naravi ili kad Sud ne raspolaže činjeničnim i pravnim elementima koji su potrebni kako bi na koristan način odgovorio na pitanja koja su mu postavljena (presuda od 27. travnja 2023., Castorama Polska i Knor, C-628/21, EU:C:2023:342, t. 26. i navedena sudska praksa).

54 Iz ustaljene sudske prakse – koju sada odražava članak 94. Poslovnika – također proizlazi da potreba za davanjem tumačenja prava Unije koje će biti korisno nacionalnom sudu zahtijeva da taj sud odredi činjenični i regulatorni okvir u koji ulaze pitanja koja postavlja ili da barem objasni činjenične pretpostavke na kojima se ta pitanja temelje. Usto, u odluci kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku moraju se navesti točni razlozi koji su nacionalni sud naveli na to da postavi pitanje o tumačenju prava Unije i da ocijeni nužnim upućivanje prethodnog pitanja Sudu (vidjeti u tom smislu presudu od 27. travnja 2023., Castorama Polska i Knor, C-628/21, EU:C:2023:342, t. 27. i navedenu sudsku praksu).

55 U ovom slučaju, suprotno tvrdnjama austrijske vlade, zahtjev za prethodnu odluku sadržava prikaz predmeta glavnog postupka i relevantnih činjenica kao i sadržaj relevantnih nacionalnih odredbi, među kojima je i članak 2506.bis Građanskog zakonika.

56 Osim toga, u odluci kojom se upućuje prethodno pitanje navode se točni razlozi koji su sud koji je uputio zahtjev naveli na to da postavi pitanje o tumačenju članka 3. stavka 3. točke (b) Šeste direktive 82/891 i da ocijeni nužnim upućivanje prethodnog pitanja Sudu u tom smislu. Naime, iz te odluke proizlazi da sud koji je uputio zahtjev smatra nužnim uputiti prethodno pitanje Sudu jer pojam „pasiva čija se dodjela ne može izvesti iz prijedloga uvjeta" – koji je sadržan u članku 2506.bis trećem stavku Građanskog zakonika i koji je potrebno protumačiti kako bi se utvrdilo može li se LivaNova smatrati solidarno odgovornom za troškove sanacije i štete u okolišu koje je uzrokovala SNIA – valja tumačiti na isti način kao i odgovarajući pojam „prijedlog uvjeta podjele koji ne dodjeljuje pasivu" iz članka 3. stavka 3. točke (b) Šeste direktive 82/891, koji se prenosi člankom 2506.bis trećim stavkom Građanskog zakonika.

57 Iz toga slijedi da je zahtjev za prethodnu odluku dopušten.

O prethodnom pitanju

58 Svojim prethodnim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 3. stavak 3. točku (b) Šeste direktive 82/891 tumačiti na način da se pravilo o solidarnoj odgovornosti prijamnih trgovačkih društava iz te odredbe primjenjuje ne samo na točno određenu pasivu koja nije dodijeljena prijedlogom uvjeta podjele nego i na neodređenu pasivu, kao što su troškovi sanacije i štete u okolišu koji su utvrđeni, procijenjeni ili konsolidirani nakon predmetne podjele, a proizišli su iz činidbi društva koje se dijeli izvršenih prije postupka podjele ili iz činidbi koje su uslijedile nakon tog postupka, a koje su same po sebi posljedica ranijih činidbi tog društva koje se dijeli.

59 Iz prve rečenice članka 3. stavka 3. točke (b) te šeste direktive, koji se primjenjuje na podjelu s osnivanjem novih trgovačkih društava u skladu s njezinim člankom 22. stavkom 1., proizlazi to da je svako prijamno trgovačko društvo solidarno odgovorno ako prijedlog uvjeta podjele ne dodjeljuje pasivu, a njegovo tumačenje ne omogućuje donošenje odluke o njezinoj dodjeli. Iz druge rečenice članka 3. stavka 3. točke (b) te šeste direktive proizlazi to da države članice mogu predvidjeti da takva solidarna odgovornost bude ograničena na neto aktivu dodijeljenu svakom prijamnom trgovačkom društvu.

60 Pojam „pasiva" iz prve rečenice članka 3. stavka 3. točke (b) Šeste direktive 82/891 nije definiran u toj direktivi. Osim toga, ta odredba ne upućuje na pravo država članica u pogledu navedene definicije.

61 U skladu s ustaljenom sudskom praksom, izrazi iz odredbe prava Unije koja ne sadržava nikakvo izričito upućivanje na pravo država članica radi utvrđenja njezina smisla i dosega moraju se u pravilu autonomno i ujednačeno tumačiti u cijeloj Uniji, a to tumačenje mora biti utvrđeno u skladu s njihovim uobičajenim smislom u svakodnevnom govoru, uzimajući u obzir kontekst u kojem se koriste i ciljeve koji se žele postići propisom kojeg su oni dio (presuda od 7. rujna 2023., KRI, C-323/22, EU:C:2023:641, t. 46. i navedena sudska praksa).

62 Kao prvo, u svojem uobičajenom smislu, pojam „pasiva" označava sve dugove pravne ili fizičke osobe. Tako je pojam „pasiva" iz prve rečenice članka 3. stavka 3. točke (b) Šeste direktive 82/891 namijenjen tomu da, u širem smislu, obuhvati svaki dug trgovačkog društva koje se dijeli, bez obzira na to je li on nesporan ili nije, je li određen ili neodređen, te bez obzira na njegov izvor i vrstu.

63 Kada je riječ, kao drugo, o kontekstu prve rečenice članka 3. stavka 3. točke (b) Šeste direktive 82/891, valja istaknuti to da, na temelju članka 3. stavka 2. točke (h) te direktive, u prijedlogu uvjeta podjele treba navesti, među ostalim, točan opis i dodjelu aktive i pasive koje se prenose na svako od prijamnih trgovačkih društava.

64 Iz toga proizlazi da pojam „pasiva” u smislu prve rečenice članka 3. stavka 3. točke (b) Šeste direktive 82/891 zahtijeva da su predmetni dugovi načelno nastali. Naime, budući da u prijedlogu uvjeta podjele treba navesti točan opis i dodjelu pasive koju valja prenijeti, ona mora nastati prije predmetne podjele. U slučaju troškova sanacije i štete u okolišu, taj zahtjev stoga podrazumijeva da su povreda ili događaj koji je prouzročio tu štetu nastali prije podjele, ali ne i da je na taj datum navedena šteta utvrđena, procijenjena ili čak konsolidirana.

65 Kada je riječ, kao treće, o ciljevima Šeste direktive 82/891, važno je podsjetiti na to da se u njezinoj petoj uvodnoj izjavi među tim ciljevima navodi zaštita interesa članova društva i trećih osoba. Usto, iz osme uvodne izjave navedene šeste direktive proizlazi to da je njezin cilj također zaštita vjerovnika i osoba koje imaju druga prava te se pojašnjava da oni moraju biti zaštićeni kako podjela ne bi negativno utjecala na njihove interese. Naposljetku, iz jedanaeste uvodne izjave te šeste direktive proizlazi to da je njezin cilj osigurati pravnu sigurnost u pogledu odnosa između trgovačkih društava koja su uključena u podjelu, između njih i trećih osoba te između dioničara.

66 No, pojam „treća osoba”, koji se upotrebljava, među ostalim, u petoj i jedanaestoj uvodnoj izjavi Šeste direktive 82/891, širi je od pojma „vjerovnici, uključujući i držatelje zadužnice te osobe koje imaju [druga prava] u vezi društava koja su uključena u podjelu”, koji se upotrebljava u osmoj uvodnoj izjavi te šeste direktive, s obzirom na to da se na te vjerovnike i osobe s drugim pravima primjenjuju određene posebne zaštitne mjere, predviđene osobito u člancima 12. i 13. navedene šeste direktive (vidjeti po analogiji presudu od 5. ožujka 2015., Modelo Continente Hipermercados, C-343/13, EU:C:2015:146, t. 31.).

67 Stoga valja smatrati da pod treće osobe, čiji se interesi štite Šestom direktivom 82/891, potpadaju subjekti koji na datum predmetne podjele još nisu kvalificirani kao vjerovnici ili osobe koje imaju druga prava, ali se mogu tako kvalificirati nakon te podjele zbog okolnosti nastalih prije nje, poput počinjenja povreda prava okoliša koje su utvrđene u odluci donesenoj tek nakon navedene podjele (vidjeti po analogiji presudu od 5. ožujka 2015., Modelo Continente Hipermercados, C-343/13, EU:C:2015:146, t. 32.).

68 To tumačenje pojma „treća osoba” u smislu Šeste direktive 82/891 potvrđuje tumačenje pojma „pasiva” iz prve rečenice članka 3. stavka 3. točke (b) te direktive na način da obuhvaća i neodređene obveze, kao što su troškovi sanacije i štete u okolišu koji su utvrđeni, procijenjeni ili konsolidirani nakon predmetne podjele, ali su posljedica činidbi izvršenih prije nje.

69 Kada se ne bi prihvatilo spomenuto tumačenje pojma „pasiva” navedenog u prvoj rečenici članka 3. stavka 3. točke (b) Šeste direktive 82/891, podjela bi mogla predstavljati sredstvo kojim bi poduzetnik izbjegao posljedice povreda koje je počinio na štetu predmetne države članice ili mogućih drugih zainteresiranih osoba (vidjeti po analogiji presudu od 5. ožujka 2015., Modelo Continente Hipermercados, C-343/13, EU:C:2015:146, t. 33.). Naime, u tu svrhu bilo bi dovoljno da taj poduzetnik provede postupak podjele prije procjene troškova sanacije i štete u okolišu koji proizlaze iz činidbi izvršenih prije te podjele. Iz uvodnih izjava navedenih u točki 65. ove presude također proizlazi to da je cilj Šeste direktive 82/891 upravo izbjeći to da poduzetnik ne ispunjava

svoje obveze prema zainteresiranim subjektima poput svojih članova, dioničara, vjerovnika ili pak zainteresiranih trećih osoba zahvaljujući podjeli dioničkog društva koje je pod njegovom kontrolom.

70 Nadalje, valja istaknuti da se tim tumačenjem prekomjerno ne zaštićuju treće osobe na štetu novoosnovanih trgovačkih društava jer se u drugoj rečenici članka 3. stavka 3. točke (b) Šeste direktive 82/891 dopušta državama članicama da ograniče solidarnu odgovornost potonjih na visinu aktive koja im je dodijeljena u predmetnom prijedlogu uvjeta podjele.

71 Osim toga, valja napomenuti da je to tumačenje pojma „pasiva” iz prve rečenice članka 3. stavka 3. točke (b) Šeste direktive 82/891 u skladu s člankom 11. UFEU-a jer se njime nastoji izbjeći to da poduzetnik odgovoran za onečišćujuću djelatnost ne ispuni svoje obveze prema zainteresiranim subjektima zahvaljujući podjeli dioničkog društva koje je pod njegovom kontrolom.

72 Iz prethodno navedenog proizlazi to da pojam „pasiva” iz prve rečenice članka 3. stavka 3. točke (b) Šeste direktive 82/891 obuhvaća ne samo točno određene, nego i neodređene obveze, kao što su troškovi sanacije i štete u okolišu koji su utvrđeni, procijenjeni ili konsolidirani nakon predmetne podjele, a proizlaze iz činidbi izvršenih prije nje.

73 Suprotno tomu, kada je riječ o činidbama izvršenima nakon postupka podjele, koje su posljedica činidbi društva koje se dijeli izvršenih prije nje, iz točke 64. ove presude proizlazi to da pojam „pasiva” u smislu članka 3. stavka 3. točke (b) Šeste direktive 82/891 obuhvaća samo troškove sanacije i štete u okolišu proizišle iz činidbi društva koje se dijeli već izvršenih na datum te podjele.

74 Šestom direktivom 82/891 predviđen je tek sustav minimalne zaštite interesa trećih osoba, navedenih u točki 67. ove presude, u pogledu pasive koja je rezultat činidbi izvršenih prije predmetne podjele (vidjeti po analogiji presudu od 30. siječnja 2020., I. G. I., C-394/18, EU:C:2020:56, t. 67. i 74.). Stoga na pitanje mogu li se činidbe izvršene nakon te podjele, koje su posljedica činidbi društva koje se dijeli izvršenih prije nje, pripisati tom društvu – što dovodi do toga da se obveza naknađivanja tako prouzročene štete, kao pasiva, prenosi na prijamna trgovačka društva u skladu s pravilima određenima u Šestoj direktivi 82/891 – valja odgovoriti na temelju nacionalnog prava (vidjeti u tom smislu presudu od 13. srpnja 2017., Túrkevei Tejtermelő Kft., C-129/16, EU:C:2017:547, t. 45. i navedenu sudsku praksu).

75 Iz svega prethodno navedenog proizlazi da na postavljeno pitanje valja odgovoriti tako da članak 3. stavak 3. točku (b) Šeste direktive 82/891 treba tumačiti na način da se pravilo o solidarnoj odgovornosti prijamnih trgovačkih društava iz te odredbe primjenjuje ne samo na točno određenu pasivu koja nije dodijeljena prijedlogom uvjeta podjele nego i na neodređenu pasivu, kao što su troškovi sanacije i štete u okolišu koji su utvrđeni, procijenjeni ili konsolidirani nakon predmetne podjele, pod uvjetom da su proizišli iz činidbi društva koje se dijeli izvršenih prije postupka podjele.

Troškovi

76 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (veliko vijeće) odlučuje:

Članak 3. stavak 3. točku (b) Šeste direktive Vijeća 82/891/EEZ od 17. prosinca 1982. na temelju članka 54. stavka 3. točke (g) Ugovora [o EEZ-u], koja se odnosi na podjelu dioničkih društava,

treba tumačiti na način da se:

pravilo o solidarnoj odgovornosti prijamnih trgovačkih društava iz te odredbe primjenjuje ne samo na točno određenu pasivu koja nije dodijeljena prijedlogom uvjeta podjele nego i na neodređenu pasivu, kao što su troškovi sanacije i štete u okolišu koji su utvrđeni, procijenjeni ili konsolidirani nakon predmetne podjele, pod uvjetom da su proizišli iz činidbi društva koje se dijeli izvršenih prije postupka podjele.

Potpisi